

III. COLLOQUIAL PHRASES.

§ 253. ཟླ་པ་དེ་ལེགས་སུ་ཐུང་ཅིག, may you be happy (may you prosper), may it please (your honour).

ཐུག་པར་ཐུང་ཅིག, may you be victorious.

བཟ་མིས་པར་ཐུང་ཅིག, may you be glorified and blessed.

ཐུག་འཕྲིད་ལོ, I salute you (I thank you).

ཐོན་པ་ལེགས་སོ, you are welcome.

ནང་ཚུ་ཞུགས་ཤིག, please to enter.

or ནང་ཚུ་སྐྱོད་ཅིག, please to walk in.

གདན་འདི་ལ་བཞུགས་སུ་གསོལ, I beg (you) to sit on this couch (stuffed seat).

ཡང་ན་བཞུགས་ཁྱིའདི་ལ, or on this chair.

པད་པར་ཡོད་པས་སམ, are you happily arrived?

ང་པད་མོ་སྐྱེ་བས་རྗེན, I have happily arrived.

སྐྱུ་གཟུགས་པད་མོ་འཚུགས་སམ, are you in good health?

ནད་མི་མངའ་འམ, have you no sickness?

དཀོན་མཆོག་གི་ཐུགས་རྗེ་ཡིས་ཀྱང་ལ་དང་སེམས་ཀྱི་པད་པ་གཤེས་ཀྱི་ཡོད, by the grace of God, I am well now, both in body and mind.

ཟློང་ (or སྐྱུ་གཞོན་པ, Sir, or your honour,) ནམ་ཡོད་པས, when are you come? (when did you arrive?)

མདང་གི་མ་ཚུ་པ་ཀ་ན, yesterday at sunset.

ལམ་ན་སྐྱུ་དཔལ་པར་ (མཉེན་པར) མ་ཐུང་ཏམ, have you not been fatigued on the road?

ང་ཅི་འདྲ་དཔལ་མ་སོང་, I was not fatigued at all.

ཅི་ལ་བཞོན་དེ་ཡོད་པས, on what sort of carriage came you?

ང་འཕྲུགས་དཔུང་ལ་འོངས, I came in a palanquin.

ཐུག་འཕྲིད་ཤིང་ཅི་ཐོབ་པ་མ་ཐོབ་སོ, I could not find a boat (ship), neither a horse or carriage.

ད་ཕྱི་ཞིག་འདི་ན་སྐྱུ་དཔལ་གསོ་བ་མཛོད་ཅིག, now please to rest here for a while.

ཐུགས་རྗེ་ཆེ, (great mercy!) I thank you: (or I thank for your offered kindness).

གཟིམ་ཁང་འདི་ན་བཞུགས་འཁྱེད་མཛོད་ཅིག, please to take your lodgings in this apartment.

རྒྱུ་དང་རྒྱུ་ལོ་ལ་འཕྲུང་ན་ང་ལ་མོལ་ཅིག (or བཀའ་སྐྱོད་ཅིག) དང་པད་པ་གཤེས་དེ་ཐམས་ཅད་དཔུགས་པར་ཐུང་, whatever you may want, please to command me, and I will furnish it.

ནང་མོ་བདེ་ལོགས་, good morning.

ཉིན་མོ་བདེ་ལོགས་, good day.

ཟླ་མོ་བདེ་ལོགས་, good evening.

མཚན་མོ་བདེ་ལོགས་, good night.

བདེ་བར་གཞིགས་ཤིག་, may you sleep well.

བདེ་བར་གཞིགས་སམ་, have you slept well ?

ང་ཅག་དང་མཉམ་པོ་གསོལ་ཁ་ཞིག་མི་འདོན་ནམ་, will you not drink some tea with us ?

གཟུགས་ཚོད་དང་དགོངས་འཇམ་མི་གསོལ་ལམ་, will you not dine and sup (with us) ?

ཁྱེད་ཅག་ལ་ནས་ཆང་ (h. ཟླ་མ་འབྲང་) དང་ཨ་འུ་ (h. འདོན་འུ) ཡོད་དམ་, have you some acid liquor (distilled from barley), and brandy ?

གཉིས་ཀ་འབྲུག་, ང་ཅག་ལ་ཁྱེད་ཅག་ཡང་ (h. ཁྱེད་ཅག་མ་ལུ་) ཡོད་, ང་ལ་ཕྱི་ལ་རྒྱུ་མ་ལུ་ཐང་ཐང་ཅིག་ཨ་འུ་འུ་, I beg to give me first a little brandy.

ཞིག་པོ་འབྲུག་མམ་, is it (savoury) pleasing to the taste ?

ཞིག་པོ་འབྲུག་, it is pleasing.

ཞིག་པོ་འབྲུག་ན་ཁྱེད་ཅག་འདོད་ཅིག་ང་ཅག་གིས་གཞིག་ཡང་དཔུག་པུའོ་, if you find it to your taste, please to drink, we will present you another (bottle) also.

ཐུགས་རྒྱུ་ཆེ་, I thank you.

འདི་ཅི་མ་ཚད་, this is enough.

ནས་ཆང་འདི་རྒྱུ་མ་ལུ་འུ་མོ་འབྲུག་, this liquor of barley is a little sour.

ཁྱེད་ཅག་འདི་གང་གྲུ་ལ་ནས་ཡིན་, from what country is this wine ?

དེ་ང་ཅག་ག་ཁྱེད་ཅི་ནས་ཡིན་, it is from our vineyard.

ད་ལོ་ཁྱེད་ཅག་འབྲུ་མ་ལུ་པོ་ (འཇམ་པོ) ལྗང་, this year we had fine grapes.

ཁྱེད་ཅག་གི་ཁང་པ་ན་ད་ཅང་ཁྱེད་ཅག་འབྲུ་མ་ལུ་པོ་དེ་ན་ང་ལ་རྒྱུ་མ་ལུ་ཐང་ཐང་ཅིག་ཡོད་, should you still have any grapes, in your house, I beg you to favour me with some.

འདི་ནི་ཁྱེད་དཀར་འོ་, འདི་ནི་ཁྱེད་ནག་ལོ་, these are white grapes, these are black grapes.

གཉིས་ཀ་བདེ་མོ་དང་མངའ་མོ་འབྲུག་, they both (each of them is) are beautiful and sweet.

ཁྱེད་ཅག་འདི་ཅི་མ་ཚད་པོ་བདག་གིས་ནམ་ཡང་མ་མཐོང་, I have never seen such large grapes as these are.

ད་ཅང་འདོན་ཅིག་, be pleased to take yet more, (to help yourself again.)

ད་ཚད་, (ཚོག་ཚོག་) མང་པོ་ཐོག་, enough, I have eaten much.

ཐུགས་རྩི་ཆེ། I thank you.

ཁྱེད་ཙམ་ཐམས་ཅད་པད་མོ་བཟུགས་ཤིག། may you all remain in peace.

ཁྱེད་ལམ་ན་བདེ་བར་སྐྱོད་ཅིག། may you well proceed on your way.

དེ་ན་བསོད་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཅི་ཡིན། what is that large building yonder ?

དེ་དགོན་པ་ཞིག་ཡིན། it is a monastery.

དེ་ནང་ན་སྐྱ་དག་གནས་སོ། who dwell there ? who inhabit it ?

ཆོས་པ་ནམས་སོ། or ཆོས་མཛོད་པ་ནམས་སོ། religious men.

དེ་དག་གི་དགོན་པར་ནང་རྩ་འཕྱེད་ཆུང་ངམ། is it allowable to enter their monastery ?

ཆུང་ངེ། it is allowable (one may enter).

མ་ནང་བ་ཤོ་བ ཀའ་དེ་ནང་ན་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་བདག་གིས་ཡོད་ས་སྐྱ་བཟུ་བར་འདོད་དོ། should I be permitted, I wish to see (examine thoroughly) every thing, that is to be found there.

སྐྱ་ཞིག་གིས་དྲིས་ལན་འདེབས་རྩལ་པའི་ཆོས་པ་མཆོན་པ་ཅན་ཞིག་ངའི་རྩུ་ང་རྩ་འདིར་ཤོག་གྲུབ་ཤིག། let any one (go and) request (or beg of) an intelligent *gelong* (religious man) who is able to answer my inquiries, to come hither to me.

དེ་ཡིས་ཁྱིད་དེ་ང་ནང་རྩ་འཕྱེད། conducted by him, I will enter.

ཁྱེད་ཀྱི་འདོད་པ་བཞིན་རྩ་དག་སྤོང་ཞིག་འདིར་ཡེབས་སོ། here is a *gelong* (priest) come according to your wish.

ཐོན་པ་ལེགས་སོ། you are welcome.

ཁྱིད་ཀྱི་མཚན། (what is) your name ?

ངའི་ཆོས་མིང་རྒྱ་ལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཚོ་ཡིན། my religious name is *Tshul-khrims rGya-mtsho*, "Ocean of good Morals."

དགོན་པ་འདིའི་ནང་ན་ཇི་དང་ཇི་ཡོད་ཁྱེད་ཀྱིས་ང་ལ་ཞིབ་ཏུ་བཤད་རྩ་གསལ། I beg you to tell me, in detail, every thing that is to be found in this monastery.

ཁྱིད་ཀྱི་བཞེད་པ་བཞིན་རྩ་བདག་གིས་དེ་ཐམས་ཅད་བཤད་པར་བྱེད། I will explain every thing according to your (honour's) wishes.

འདི་ནི་སྐྱ་མའི་བཟུགས་ས་ཡིན། this (chamber) is the residence of the LAMA (superior, or high priest).

དེ་ཕྱོགས་ན་དེ་ནི་མཁན་པོའི་གཟུངས་ཁང་ཡིན། there on that side is the principal's chamber.

ཕྱོགས་འདི་ན་ནི་སྐོབ་དཔོན་གྱི་བཟུགས་གནས་སོ། on this side is the professor's (teacher's) apartment (or dwelling place).

ཁང་པ་ཆེན་པོ་དེ་ནང་ན་ གོང་ན་ཐུག་མཛོད་བཞུགས་སོ།, in that large room, in the upper story, resides the treasurer.

དེའི་འོག་ན་ཡོད་པའི་ཁང་པ་དག་ན་གཞེར་པ་གནས་སོ།, in the rooms below it, dwells the steward (butler, caterer, provider of victuals, &c.)

ཐྱིང་ཀྱང་འོག་གི་བསྐྱེད་པའི་ཁང་མིག་ཡེད་དག་ནི་དག་པོ་ཡུན་མི་གནས་ཁང་དག་ལོ།, these small staired rooms (cells) above, in the middle and below, are the dwelling places of the priests (or monks).

ཡེད་དག་ནི་དག་པོ་ཡུན་མི་གནས་ཁང་ཡིན།, this is the place of congregation for the priests.

དེའི་གོང་ན་དེ་ནི་མཛོད་ཁང་ཡིན།, that above it is the place of sacrifice (or offering).

ཡེད་དག་ནི་མཛོད་པའི་ལག་ཆ་དག་ལོ།, these are the implements of sacrifice.

དེའི་གོང་ན་དེ་ནི་ཐུག་པོ་ཁང་ཡིན།, that above the latter is the holy chapel (or shrine).

ཡེད་ནི་ཆུ་ཁང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན།, this is the large temple of the gods.

སྒོ་ཁང་ན་སྐྱུ་ཡེད་དག་ནི་ཐུག་ཆེན་བཞུགས་པ་ ། ཆོས་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་རི་མོ་དག་ཡིན་པས་སོ།, these pictures here in the vestibule are the (painted) images of the four great (fabulous) kings, and of the guardians or defenders of religion.

ནང་ན་ཆིག་པའི་ལོགས་ན་ཡོད་པའི་རི་མོ་དག་ནི་སངས་རྒྱུ་ཡེད་དང་ ། ཐུང་རྒྱུ་པ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱུ་ཡེད་དག་ལོ།, the images, within, found on the side of the wall, are representations of BUDDHAS and of Bodhisatwas.

ཡེད་ནི་ཐིག་སྐྱུ་ལོ།, this is a picture (painted image).

ཡེད་ནི་སྐྱུ་གས་སྐྱུ་ལོ།, this is a cast (molten) image.

ཡེད་ནི་ཡུར་སྐྱུ་ལོ།, this is a carved image (bass-relief).

དེ་ནི་ཐགས་སྐྱུ་ལོ།, that is a woven image.

ཡེད་ནི་སྐྱུ་རྟེན་དང་, } these here } a Buddha's person, i. e. a Buddha image.

ཡེད་ནི་གཟུང་རྟེན་དང་, } are the repre- } his doctrine, i. e. a sacred volume.

ཡེད་ནི་ཐུགས་རྟེན་དག་ཡིན་པོ། } sentations of } his grace or mercy, i. e. a holy shrine, or small pyramidal building.

སྐྱེས་བམ་ཡེད་དག་ན་སངས་རྒྱུ་ཡེད་དང་ཐུང་རྒྱུ་པ་སེམས་དཔའ་དག་དང་ ། ལྷན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་རྣམས་བཞུགས་སོ།, in these volumes are contained the moral instructions, delivered (commanded) by BUDDHA, that has been victorious ; by Bodhisatwas, and by ancient learned men.

སྒྲིགས་པམ་ཞིག་བཟོ་ཁྱེད་པད་ག་ལ་བཞུག་ཏུ་གསེལ། I beg you to open a volume, and to show it me.

སྒྲིགས་པམ་འདི་ནི་མཚན་ལ་པར་ཡིན། this volume is printed with vermillion (red ink).

འདི་ནང་ན་སྒྲིགས་པ་ཕྱུ་ (or ཤོག་ཕྱུ) ཁྱེད་པུ་མཚན་ལ་སྟོ།, in this (volume) there are about 500 leaves.

འདི་ནི་མཐོ།, འདི་ནི་ མཐུག་ཐོ།, this is the beginning, and this the end.

ཤོག་ཕྱུ་འདི་མཐུག་ལོགས་དང་ཐུབ་ལོགས་ཀྱི་ཀྱེ་ཀྱེ་ལ་ཡིག་གཏེང་བཟུག་བཟུག་ཡོད།, there are on the front and back of each leaf seven lines.

པར་གསལ་ལ་པོ་འཕྲུག།, དག་ཡིག་དང་ཁྱེད་པམ་དང་དེ་དང་འདྲ་བ་ཡོད་ན་འདི་ལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཚན་ལ་སྟོ།, the print of it is clean ; if orthography and the correction of the errata be in accordance therewith, this volume is of great value.

འདི་ནི་གསེར་ཁྱེད་དང་དབྱུག་ཁྱེད་ཐོག་པུ་སྒྲིགས་པམ་མ་ཚད་བ་ཞིག་ཡིན།, this is an incomplete volume, written with gold and silver pigment.

འདི་དག་ནི་པར་མ།, དེ་དག་ནི་རོ་པར་ཁྱི་དཔེ་ཆ་དག་ཡིན་ནོ།, these are printed, those lithographed books.

འདི་ན་ཡི་གེ་དབྱ་ཅན་དབྱ་མེད་ཐོ་གྲིས་ མ་ཆམས་ཁྱད་མང་པོ་བཞུགས་ལ་སྟོ།, there are here many MSS. (manuscripts) also, both in the capital and small character.

འདི་ན་པར་ཁང་ག་ན་ཡོད།, where is (here) the printing house?

དེ་དེ་ཐོག་སྟོན་ན་འཕྲུག།, it is on that side.

མི་དེ་ནི་པར་དཔོན་ཡིན།, དེ་འདྲ་དུང་ན་གཞན་དེ་དག་ནི་པར་གཤམ་ཆམས་ལ་སྟོ།, that man yonder is the principal printer, the others near to him are his working men.

མི་འདི་གང་པ་ཡིན་ or གང་ཡུལ་པ་ཡིན།, from what place is this man? or what countryman is this man?

ཁོ་འདི་པ་ཡིན་ or ཡུལ་འདི་པ་ཡིན།, he is from this place, or he is from this country.

དེ་པ་ཡིན་ or ཡུལ་དེ་པ་ཡིན།, he is from thence, or from that place, he is from that country.

ཁོ་ང་ཅག་པ་ཡིན། ཁོ་ང་ཅག་གི་ཡུལ་པ་ཡིན།, he is from us, he is our countryman.

འདི་འཛམ་བླ་གླིང་པ་ཡིན།, དི་ཡི་གླིང་པ་ཡིན།, this is an Asiatic, that is an European.

འདི་ཐུ་གར་པ་, དེ་ཐུ་ནག་པ་ཡིན།, this is an Indian, that is a Chinese man.

ང་ན་རྒྱ་གར་པ་ཡིན།, I am a Tájik, (a Persian.)

འདི་བོད་པ་, དེ་བལ་པོ་པ་ཡིན།, this is a Tibetan, that is a Nepalese.

འདི་ཅེར་པ་, དེ་སོག་པོ་ཡིན།, this is a Turk, that is a Mongol.

འདི་ནི་ཉེ་མོ་ཞིས་ཡིན།, this is a Turkish woman.

འདི་ནི་ཉེ་མོ་ལུ་མ་ཅིག་འདུག།, there is a Turkish boy.

འདི་ཁམས་པ།, དེ་དབུ་གཅིང་པ་ཡིན།, this is of Khams-land (or a Khámbá), that is of Utsang (or middle Tibet).

འདི་དབུ་པ།, དེ་གཅིང་པ་ཡིན།, this is of (the province) U, that is of (the province) Tsang.

འདི་ལྷོ་པ་ or ལྷོ་འབྲུག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།, དེ་མོན་ཡུལ་པ་ཡིན།, this is of Bhután, that is a Mon.

འདི་མངའ་འཁོར་པ།, དེ་ནི་ཁ་ཆེ་པ་ཡིན།, this is of Nári, that is a Cashmerian.

འདི་ནི་ཆེ་མོ་ཞིས་ཡིན།, this is a Cashmerian woman.

འདི་ལ་ ལྷ་ཁ་པ།, དེ་ནི་ཐལ་ཏི་ཡུལ་པ་ཡིན།, this is of Ladák, that is of Beltistan or Little Tibet.

འདི་ལྷ་ཁ་པ།, དེ་ནི་ལྷ་ཁ་པ་ཡིན།, this is of Lassa, that is of Zhikatsé.

འདི་སངས་རྒྱལ་པ།, དེ་བོན་པོ་པ་ཡིན།, this is a Buddhist, that is of the Bon religious sect.

འདི་བམ་རྒྱལ་པ།, དེ་ཐུ་ཐུ་ལ་ཡིན།, this is a Brahmanist, that is a Tirthika, or Tirthakara (a Jaina?)

འདི་ཡོ་ཤུ་པ།, དེ་མོ་ཤེས་པ་ཡིན།, this is a follower of Jesus, that is the same of Moses.

འདི་མུ་ཁམ་མེད་པ།, དེ་ཁྲ་ཞོ་པ་ཡིན།*, this is a Muhammedan, that is an infidel, a pagan.

འདི་ནི་ཆོས་འདི་པ་ཡིན།, དེ་ནི་ཆོས་གཞན་པ་ཡིན།, this is of this religion, that is of another religion.

འདི་ང་ཅག་གི་ཆོས་ལུགས་པ་ཡིན།, this is of our religious sect.

འདི་ནི་ནང་པ་ཡིན།, དེ་ནི་མྱི་པ་ (or མྱི་འཕེལ་པ) ཡིན།, (properly intrinsic and exotic,) this is of the orthodox, that of the heterodox, church, (or doctrine.)

བོད་ན་ནང་པ་སངས་རྒྱལ་པ་ལྟ་བུ་ནང་པ་ཆོས་ལུགས་སེ་སེ་ཅི་མ་འདུག།, how many different religious sects are there in Tibet among the orthodox Buddhists?

མོད་པོ་འདུག་གོ།, there are many.

ཆོས་ལུགས་ཆེ་བ་དག་འདི་དག་ཡིན་ནོ།, the principal sects are as follows : རྟིག་མ་པ།, 1, Nyigmápá ; ཡུ་རྟིག་པ།, 2, Urgyenpá ; བཀའ་གདམས་པ།, 3, Kahdampá ; དཔེ་ལུགས་པ།, 4, Gélukpá, or དཔེ་ལུགས་པ།, Gáldánpá, (or དཔེ་ལུགས་པ།, Ghéldánpá,) ས་སྐྱ་པ། 5, Sakyapá ; བཀའ་རྒྱུད་པ།, 6, Kargyutpá ; ལམ་པ།, 7, Karmapá ; འབྲི་རྒྱུད་པ།, 8, Brikungpá ; དང་འབྲུག་པ།, and 9, Brukpá.

འདི་ནི་ང་དང་ཆོས་གཅིག་པ་ཡིན།, this person is of the same religion with me.

དེ་ནི་ཁྱེད་དང་ཆོས་གཅིག་པ་ཡིན།, that is of the same religion with thee.

འདི་ནི་ང་དང་ཡུལ་གཅིག་པ་ཡིན།, this is of the same place (or country) with me, or this is my countryman.

* The Tibetans call the Muhammedans in general by this name. This word ལྷ་ཞོ་ (pronounced *Lálo*) answers to the Sanscrit *Mlechchha*.

མི་འདི་དག་ནི་ཡུལ་དང་ཆོས་མི་གཅིག་པ་དག་ཡིན་ནོ།, these men are all of different countries and of different religions.

ཁྱེད་ལྟ་ཡིན།, who art thou? who are you?

གང་ནས་འོངས། (h. ག་ནས་ཡེངས།), whence are you come?

ཁྱེད་ལ་ལམ་ཡིག་ཡོད་དམ།, have you a passport?

ཡ་དེ་ (or བླ་མ་པོ་པོ་) རྒྱུ་མ་འདྲུག།, how many companions have you? (or how many men, &c.)

ཁྱེད་དང་མཉམ་པོ་མི་རྒྱ་ཚུ་མ་ཡོད།, how many men (or persons) are with you?

ང་ཡི་རྒྱ་དང་པ་ཡིན།, I am a European.

འབྲི་ཁྱི་ཆེན་མོ་པ།, of Great Britain.

ད་ལྟ་འདྲི་ཆུ་ཆུ་གཤམ་ནས། (or ཆུ་ཡི་རྒྱ་དང་ནས།) འོངས་པ་ཡིན།, I am come now hither from India, (from European or British India.)

ང་ལ་ལམ་ཡིག་མི་འདྲུག།, I have no passport.

དེ་མེད་ན་ང་ཅག་གིས་ཁྱེད་ལ་ལམ་ཡིག་གཏོང་། (or གཏང་ཕྱ་མིན།), without it (without a passport) we will give you no way, or we will not allow you to proceed on your journey.

ཁྱེད་འདྲི་རྩ་ལ་འོངས།, why are you come hither?

ཁྱེད་ཚོ་དང་པ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་ཆུ་ལ་པོ་ཞིག་གི་པོ་ཉ་ཡིན།, are you a merchant, or are you the envoy of any king?

ང་ཚོ་དང་པ་ཡང་མིན། པོ་ཉ་ཡང་མིན། ང་ཡུལ་འཕྲོ་པ་ཞིག་ཡིན།, I am neither merchant, nor envoy; I am a traveller.

པོད་ཕྱི་ཐག་ཆུ་འཕགས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ང་ལ་འདི་མཐོང་བའི་འདྲོད་པ་ཡོད་པ་ཡིན།, on account of Tibet being particularly a high country, I had a desire to see it.

ཡུལ་འདྲི་མཐོང་བ་ཉིད་ཆུ་མཚོ་ལ་ཉེ་དཔག་ཚད་ཚུ་འདྲུག་ད་བདག་གིས་ཤེས་སོ།, I know now, what is the elevation of this country above the sea, (or how many miles be, &c.)

དེ་བཞིན་ཕྱི་རྒྱུད་གི་ལྗིད་དང་། རྩི་བྱང་དང་། རྩི་བྱང་གི་ལྗིད་དང་གིས་ཤོད་བཞིན།, as also (I have found) the measure of the heaviness and lightness of the heat and cold, and of the dryness and humidity of the air.

འདི་ན་འབྲུའི་རིགས་ཅི་སྟེ།, what sort of corn is produced here?

ང་ཅག་གི་ཡུལ་ལ་ཆུ་གཤམ་མཚོ་གསུམ་འབྲུ་རིགས་མང་པོ་མི་འབྲུད།, in our country there do not grow so many kinds of corn, as in India.

ཁྱེད་པོ་དཔལ་ལྷན་གྱི་པ་ལྟོ་ལ་ལཱ་དགའ་ (ལྷན་པོ་ལྷན་པ་གྲག་དགའ་), you, who are Tibetans, in what teacher's doctrine do you delight? (who is the teacher or founder of your religion?) or what religious sect are you?

ད་ཅག་ནི་བཙོམ་ལྷན་ལུང་ས་ཤིག་གྱུ་ཤུལ་པ་ས་གསུངས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ལ་དད་པ་ཞེས་པའོ། we believe in the
 Holy religion taught by Bhagavan Shákya Muni, (the triumpher, the mighty Shákya.)

ཐུ་གཤམ་ན་ལྷ་བྱུང་གི་རིགས་ལ་དབྱེ་བ་གསུམ་པོ་འདི་ལྟར་ཡོད་པ་ཡིན། this triple division was of the Shākya race, in India.

ལྷ་མཁའ་པོ་དང་། ལྷ་མཁའ་ལྷི་ལྷི་དང་། ལྷ་མཁའ་རི་བཅས་པའོ།། Shákya the Great, Shákya Litsabyi, and Shákya the mountaineer or highlander.

བོད་ཀ་ཐུག་པོ་ཆམས་ཁྱིམ་མ་ཐག་པ་འཛིན་པའི་ཀ་པོ་ཡི་ན, in Tibet, the kings begin with Nyákhri-
tsánpo (about 250 years before Christ.)

དེ་ཕྱི་མངའ་ཀ་ལྷ་བྱ་ལི་ཚྭ་འི་མེ་ཁྱི་རིགས་ནས་འབྱུངས་, he was born of the Litsabyi race, in India.

དེ་སྐབས་ནས་རྒྱ་གར་དེ་ལོ་ངམ་ངམ་ག་གི་ཆུས་ཁུ་ཅུལ་ལ་ཉ་ཨམ་པར་ཐུང་ནས་ཡོད་ཆ་ཕེབས་དང་ཡོད་ཡོན་པོ་དག་
གིས་ འང་གི་རྒྱལ་པོར་བསྐྱུང, he being expelled from India, (or after being defeated in battle,) went to Tibet, and by the Bons of Tibet was honored (acknowledged) as their king.

ཐུག་པོ་འདིའི་རབས་ན་རིམ་པ་བཞིན་ཐུག་པོ་མང་པོ་བྱུང་ན། in the family (generation or dynasty) of this king, there came (succeeded) many princes in a regular series.

ནི་བྱ་མ་བཟུན་པ་རྒྱ་ཐོ་ཐོ་རི་ཡིན, the 27th is Lha Thothori, (500 years after the first king, in the 3rd century after Christ.)

ལྷོ་ལོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ བཟུང་, this (prince) founded (built) the residence at Yambu.

འདྲིའི་སྐུ་རིང་ལ་ནམ་མཁའ་ནས་འཛིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མ་བུ་བཤམས་, in the time of this (king) there fell
from heaven a precious chest.

དེའི་ནང་ན་ཟ་མ་ཏོག་བསོད་པའི་མདོ་དང་། གསེར་གྱི་མཚོན་རྟེན་ལ་སོགས་པ་བརྒྱམས་སོ།། there was found in it a Sutra (treatise) called the "Constructed Vessel" (a work on moral subjects), and a *chaitya* of gold, &c. (a small pyramidal shrine).

ཡི་ཐེ་དེ་ལུས་ཁུང་དེ་ཅུས་སྐྱུ་མ་ཤེས་སོ།, at that time, no one knew those letters.

ལྷ་ས་ཀླུ་མཆོག་གི་སྐུ་བཞུགས་པའི་དུང་རྒྱུ་ཡིན།, the 32nd (king) is “Srongtsan Gambo.”

ལྔ་ཡི་བརྒྱད་ རྩ་མོ་བསྟན། he lived about 80 years.

ཡེ་ཤེས་པ་པོ་དང་ཕྱི་ནས་ནས་བརྒྱུན་མ་ཐངས་, this (king) married (took his wives) from Nepal and China.

ལྷ་མོ་ལྷོ་དག་གིས་སངས་རྒྱུ་མྱ་བཟུགས་དང་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིགས་བཅས་ཆོས་པོ་དེ་ཕྱོད་ལྟེངས་, by these ladies, images of Buddha, and some volumes containing orthodox (or holy) religion, were brought to Tibet.

དེ་ནས་ཐུལ་མོ་འདི་དཀ་གིས་མཚུགས་ལག་ཁང་དཀ་བཞེངས་ཏེ་ཤོད་ན་འང་སངས་ཐུས་ཀྱི་བཟུང་པ་དང་, afterwards, these queens (or princesses) having erected colleges, the religion of Buddha was propagated also in Tibet.

ཡོད་ཀ་མཁས་པ་ཆམས་ཀྱི་ཐོག་མ་ལྷ་མི་སམ་རྩེ་ལོ་ཡིན, in Tibet, "Thumi Sembhota" was the first learned man.

འདིས་མྱེ་གང་ན་ལེགས་སྒྱུར་གྱི་སྒྲུབ་ལས་པར་བསྟན་དང་ཁ་ཆེན་ཡི་ཐེ་ནས་དཔེ་སྒྲུབ་ཏེ་བོད་ཀྱི་ཡིག་གསུམ་
དུས་ཅན་དུ་མེད་གྱི་རྒྱལ་བཟུང་དང་། ལྷ་ས་ར་ཁའི་བཟུང་བཅོས་ཆོས་མཛོད་དང་། ཆོས་ཀྱི་བཟུང་བ་ཡིན། he be-
came well acquainted with the Sanskrit language in India. And, in conformity with the
Cashmerian characters, he taught the manner of forming the figures of the Tibetan let-
ters, both capital and small.

ཐུག་པོ་ཟུམ་རྩ་མ་བཞུང་པའི་ཁྱིམ་དང་། དེའི་ལུས་དང་ཆེ་བོ་ (or དབོན་པོ་) རྣམས་ཀྱི་
 རིང་ལ་དམ་པའི་ཆོས་དང་དེ་བོན་པོའི་ཆོས་རྩལ་པར་ཐུང་། རྟེན་པོ་༥ in the time of “Khri srong dehu tsan” (in
 the 8th and 9th century after Christ) the 38th king, and under his sons and grandsons,
 the orthodox (Buddhistic) religion being propagated, that of the “Bonpo” declined.

འཕ་པ་ཅན་ཀམ་ཁི་ལྷ་མོ་དང་བཅོན་མི་ཙུལ་ལྷ་མོ་གཤམ་མི་དང་པོ་དང་ཁྱི་ལོ་རྒྱ་བ་མང་པོ་དག་གིས་མཁའ་མྱེད་
ཀམ་པོ་མྱེད་ཀྱི་མཐའ་བམ་མང་པོ་བསྐྱུངས་ནི་ནི། in the time of "Ralpachen" or "Khri de srong
tsán" (in the 9th century) there were translated many volumes from Sanskrit into
Tibetan, by several Indian Pandits and Tibetan Lotsavas, (interpreters, translators.)

དེ་ལྟེན་ནས་སྐང་དང་མས་སངས་མཆོས་པ་ལྟན་པ་ལྟུང་པས་, afterwards (in the 10th century) Lang-
tarma abolished the Buddhistic religion.

ཡང་དེ་སྤྱིང་ནས་རྒྱ་གར་ཁྲི་པ་འཛིན་མཚོ་བོ་ཨ་ཏི་ཤ་དང་། བོད་བྱི་དཔེ་བ་ཞེས་འབྲུམ་ཕྱོག་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་
མང་པོ་དག་གིས་སྐར་བསོལ་དེ་དམ་པའི་ཆོས་ཁ་ལ་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་པར་གྱུར་ཏོ།། again (in the 11th cen-
tury) the holy religion being revived by "Chovo Atisha" (the lord Atisha) by the Tibetan
learned priest "Bromston" and by many other learned men, it was diffused (or propa-
gated) in the whole snowy country, (Tibet.)

དམ་པའི་ཆོས་ལྷན་རིང་ཏུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག, may the holy religion remain (or continue) long.

ཡུལ་གྲན་ཆོས་འདོད་པ་དང་ལ་སྒྲོན་པ་པར་བྱུང་ཙམ་, may it be proclaimed (preached) in every country, to such as wish for religious instruction.

པོད་སྐད་ལ་བཞུགས་པའི་གཞུང་དེའི་ཆོས་སྐད་ཀྱི་སྒྲུང་ལྟར་ཡིན།, may the sacred volumes (the representatives of the doctrine of Buddha) be on the face of the (whole) earth, like the sun and moon.

སྐྱེ་འཕོ་ཐམས་ཀྱི་པདྨ་ལྟར་ཡིན།, may all, that is born and walks, be saved (or arrive at happiness. Sans. *Shubham astu sarva jagatam*).

ལེགས་ཤིས།, (Sans. *Maṅgalam*) glory (and) praise.

ང་ལ་པོད་ཟླ་ཡོད་པའི་བཞུན་པའི་ཆོས་སྐད་ཀྱི་དཔེ་ཆ་གསལ་ཤོ་ཡིན་ཅིག་ལྟར་གསལ།, I beg (you) to favour me with a register or list of the literary works that are to be found in Tibet.

དེ་ཆོས་སྐད་ཀྱི་སྒྲུང་ཆོས་གསལ་མེད་དེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་པདྨ་གིས་བཤད་པར་མི་རྒྱས་སོ། ། ཆེ་བ་དག་འདི་རྒྱུད་ལགས་སོ།, their titles being numberless, I cannot tell all of them; the larger ones are as follows:

1. བཀའ་འབྱུང་ (ཆོས་བཟན་ལ) གླེན་པ་བཟུང་བཞི།, Translation of Commandments (in 7 classes) 100 vols. གསལ་དག་ནི།, the classes are: 1, འཕྲུལ་པ།, S. *Vinaya*, discipline or education, 13 vols. 2, རྟོག་པ་ལྟེན་པ་ལྟར་ཡིན་པ།, (or contractedly རྟོག་པ།,) S. *Prajnyā Pāramitā*, Transcendental Wisdom, 21 vols. 3, ལངས་ཀྱིས་ལུགས་པ་ལྟར་ཡིན།, (or contractedly ལུགས་པ།,) S. *Buddhavata Sangha*, Association of Buddhas, 6 vols. 4, དཔོན་མཆོག་པར་སྒྲུབ་པ།, (or contractedly དཔོན་སྒྲུབ།,) S. *Ratnakuta*, Accumulated Jewels, 6 vols. 5, མདོ་ལྟེ་ (or མདོ།), S. *Sutra*, Tract or Treatise, 30 vols. 6, ལྷ་དཀ་ལས་འདས་པ། (or contractedly ལྷ་དཀ་འདས།), S. *Nirvanam*, Deliverance from Pain, 2 vols. 7, རྒྱུད།, S. *Tantra*, Mysticism, 22 vols.

2. བཞུན་འབྱུང་, (collection of) literary works translated (from Sanscrit) in 225 vols. *Note*: Instead of བཀའ་འབྱུང་དང་བཞུན་འབྱུང་, frequently occurs this contracted form, བཀའ་བཞུན།, as also, གཞུང་འབྲེལ།, S. *Pravachanam*, and བཞུན་པའོ།, S. *Shāstram*.

The *bStan-hgyur* consists of two classes: the *rGyud* (རྒྱུད།, in 88 vols.) and the *mDo* (མདོ།, in 137 vols.) In the *rGyud* there are 24 different tantrika systems (contained in 2,640 tracts or different large and small treatises), among which the first is that of རྩ་མཁྱེན་འཁོར་ལྟེ།, S. *Kāla Chakra*, the circle of time, (on the doctrine of *Adibuddha*) in 5 vols. In the *mDo* class under several heads, there are many learned theological, philosophical, logical, medical, philological or grammatical, &c. works*.

* For further information upon the several parts of the two Tibetan compilations above-described, see the "GLANINGS IN SCIENCE," No. 32, Aug. 1831, p. 243. Also, the "JOURNAL OF THE ASIATIC SOCIETY OF BENGAL," No. 1. Jan., p. 1, and No. 9, Sept. 1832, p. 375.

Besides the works contained in the *bKah-hgyur* and *bStan-hgyur* there are a great number of books, in Tibet, under various names. To give some idea of them, we will enumerate a few, in Tibetan and English. 1, ལོ་རྒྱུས་, annals, chronicle, history. 2, བཤམ་རྒྱུད་, oral account, tradition, traditional history, S. *Akhyánam*. 3, རྩ་མཐུང་, elements (or origin and progress) of (the Buddhistic) religion. 4, རྟོགས་བརྗོད་, judicious sayings, (or memoirs, reflections, critiques, biographical notices.) 5, རྩམ་པར་ (properly emancipation or liberation), biography (of a remarkable person), legendary account. 6, རྒྱུད་མཐུང་, a fable, tale, fiction; fabulous history. The བཟུང་པར་རྒྱུད་མཐུང་, *Qésar sgrungs*, is the fabulous history (in Tibetan) of a celebrated warlike king (called *Qésar*) in the high, central, or northern part of Asia; but the time, in which he lived, the Tibetans cannot determine. 7, དེབ་ཐེར་ or དེབ་གཏེར་, (a *defter*) register, records, annals. 8, དེབ་ཐེར་རྩོམ་པོ་, ancient records. 9, ཡིག་ཆེན་, or ཡིག་གཏུང་, records, annals, chronicle. 10, ཡིག་རྟེན་, ancient writ, chronicle. 11, བོད་ཡིག་ཆེན་, Tibetan records. 12, ས་སྐྱ་ཡིག་ཆེན་, records of the *Sa-skyu* sect. 13, ཐུན་ཡིག་ཆེན་, Chinese records. 14, ཤེས་བྱ་རྒྱུད་མཐུང་, very clear science, history. 15, ཐུན་རྒྱུད་མཐུང་, royal pedigree, history of dynasties. 16, ཐུན་རྒྱུད་མཐུང་གི་མེ་ལོང་, a clear mirror of royal pedigree, or history of dynasties (in Tibet). 17, ཐུན་རྒྱུད་མཐུང་དཔལ་བསམ་ལྗོན་ཤིང་, a work on royal pedigree or dynasty, called the all-bestowing tree (the *Kalpavrixa* or *Kalpa-druma* of the Indians). 18, གན་ཡིག་ or བསམ་པ་ཤིང་, written advice or instruction. 19, བསམ་པ་ཤིང་, a hundred thousand precepts, i. e. a collection of precepts and instructions. 20, བསམ་པ་ཤིང་, testament or last will; བསམ་པ་ཤིང་, fragments of commandments or precepts. 21, ཡིག་ཡིག་, epistles, letters, epistolary correspondence on business. 22, བཞུགས་ཆེན་, a collection of praises or hymns. 23, རྟོག་ལམ་, prayer. 24, རྒྱུ, a song; བཞུགས་ཆེན་, a song of praise, a hymn; རྒྱུ་ལྷན་, a satirical song, a satire; རྒྱུ་ལྷན་, a hundred thousand songs, i. e. a collection of songs. 25, བཞུགས་ཆེན་, chronology or calculation of some events or epochs occurring in the sacred volumes.
